

DOGRI

(Compulsory)

*Time Allowed : Three Hours**Maximum Marks : 300***INSTRUCTIONS**

Candidates should attempt ALL questions. The number of marks carried by each question is indicated at the end of the question.

Answers must be written in Dogri (Devanagari Script) unless otherwise directed.

In the case of Question No. 3, marks will be deducted if the précis is much longer or shorter than the prescribed length.

1. हेठ दिते दे विशें चा कुसै इक विशे पर लगभग 300 शब्दे च निबंध लिखो :— 100
- (क) क्या कनून 'मानरक्षा हत्याए' गी रोकी सकदा ऐ ?
 (ख) खाने आहली चीजें च मलावट दा खतरा
 (ग) अंध-विश्वास बनाम तर्क-संगति
 (घ) शिक्षा ते समाजी परिवर्तन
 (ङ) क्या 'सूचना दा अधिकार' अधिनियम साफ-सुधरे ते न्यांपूर्ण प्रशासन गी यकीनी बनाई सकदा ऐ ?

2. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਦੇ ਗਦਾਂਸ਼ ਗੀ ਧਾਨਾ ਕਨ੍ਨੈ ਪਢੋ ਤੇ ਗਦਾਂਸ਼ ਦੇ ਖੀਰਾ ਚ ਪੁੱਛੋ ਦੇ ਸੋਆਲੋਂ ਦੇ ਸਪਥਟ, ਸ਼ਵੇਈ ਤੇ ਸ਼ਕਿਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਉਤਤਰ ਲਿਖੋ :—

$$6 \times 10 = 60$$

ਸੌਰ ਊਰਾ, ਜੇਹੜੀ ਸਬੂਰੀ ਨਮੀਕਰਣ ਜੋਗ ਊਰਾ ਛਤੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਐ, ਤੇ ਜੀਵਾਸ਼ਮੀ ਇੰਧਨੇ ਉਪਰ ਸਾਫੀ ਨਿਰੰਭਰਤਾ ਗੀ ਘਟਾਨੇ ਦਾ ਇਕ-ਮਾਤਰ ਰਸਤਾ ਐ। ਜੀਵਾਸ਼ਮੀ ਇੰਧਨ ਕਿਥਾ ਸਮੇਂ ਪਰੈਨਤ ਹੋਰ ਮਤੇ ਮੈਂਹਗੇ ਤੇ ਨਾਕਾਫੀ ਹੋਨੇ ਆਹਲੇ ਨ। ਸੌਰ ਊਰਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਥਵੀ ਗੈਹ ਦੇ ਪਧਵਿਰਣੀ ਸਾਂਤੁਲਨ ਤੇ ਇਸ ਪਰ ਧਵਾ ਕਰਦੇ 'ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੀ ਘਣ੍ਹ ਕਰਨੇ ਦੀ ਇਕ-ਮਾਤਰ ਕੁੱਜੀ ਐ। ਸੌਰ ਊਰਾ ਦੇ ਉਪਯੋਗੀ ਗੁਣੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜੇਂ ਤਗਰ ਨਾਂ ਤੇ ਵਧਾਪਕ ਸ਼ਤਰ ਉਪਰ ਇਸੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਰਦਾ ਐ ਤੇ ਨਾਂ ਗੈ ਜੀਵਾਸ਼ਮੀ ਇੰਧਨ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪੈ ਚ ਇਸੀ ਸ਼ੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗੇਆ ਐ। ਐਸਾ ਇਸਲੋਈ ਐ ਕੀਜੇ ਇਸਦੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨਿਸ਼ਬਤਨ ਮਤੀ ਮੈਂਹਗੀ ਐ। ਫਹੀ ਬੀ ਹਰ ਬ'ਰੈ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਚ ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਕਰਦੇ ਨ, ਜਿਸ ਕਨ੍ਨੈ ਕੀਮਤੋਂ ਚ ਕਮੀ ਆਵਾ ਕਰਦੀ ਐ ਤੇ ਸਾਮੇਂ ਬਲਲੋਂ-ਬਲਲੋਂ ਗੈ ਸੇਹੀ ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰਾ ਪਰ ਏਹ ਇਕ ਬਰਤਨੇ ਜੋਗ ਬਦਲ ਬਨਾ ਕਰਦਾ ਐ। ਸਰਕਾਰ ਆਸੇਆ ਪ੍ਰਵਰਤਤ ਯਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨੇਹਣ੍ਹ ਸੌਰ ਊਰਾ ਮਿਸ਼ਨ ਊਰਾ ਦੇ ਕਾਧਮ ਰੈਹਨੇ ਆਹਲੇ ਤੇ ਸਾਫ-ਸੁਧਰੇ ਸ਼ੋਤੋਂ ਲੋਈ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਚ ਇਕ ਆਦਾਰਵਾਦੀ ਮੈਂ ਐ।

ਇਧਾਂ ਸੌਰ ਊਰਾ ਸੈਕਟਰ ਰੋਜਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਚ ਮੇਦਾਂ ਜਗਾਂਦਾ ਐ। ਏਹ ਸੈਕਟਰ ਸ਼ੋਧ ਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਸੱਖਿਆਨੀ ਨਮੇਂ ਕਮਮੇਂ ਚ ਖਾਸਾ ਪੈਸਾ ਲਾਂਦਾ ਐ ਤੇ ਰੋਜਗਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਚ ਉਚਚ ਤੇ ਹੁਨਰੀ ਔਹਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਐ।

ਜਦ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਚ ਭਾਰਤ ਦੁਨਿਯਾਂ ਭਰੈ ਚ ਧੇਮੇ ਥਾਹੈਰੈ ਪਰ ਐ ਪਰ ਅਜੇਂ ਬੀ ਭਾਰਤ ਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਕਟ ਬਡਾ ਗੈਹਰਾ ਐ। ਸੌਰ ਪੀ.ਵੀ.ਗੈ ਏਹ ਸਕਟ ਦੂਰ ਕਰੀ ਸਕਦੀ ਐ। ਏਹ ਇਕ ਸ਼ਾਂਪੂਰਣ ਈਕੋ-ਸਿਸਟਮ ਬਨਾਗ ਤੇ ਊਰਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰੈ ਚ ਇਸਦੀ ਮਾਂਗ

ਬਧਾਗ। ਅਜੈ ਦੇ ਸਾਰੇਂ ਸ਼ਾ ਬਢ ਮਾਂਗ ਆਹਲੇ ਸੌਰ-ਔਹਦੇ ਪ੍ਰਸਥਾਪਨ ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਡਿਜਾਇਨ ਚ ਨ। ਇਸ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲੇਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐ ਜੇ ਦਕਖਤਾ ਬਧਾਇਧੈ, ਉਤਪਾਦਨ ਚ ਲਾਗਤ ਘਟਾਇਧੈ ਤੇ ਵਧਵਲੀ ਦੀ ਕੀਮਤੋਂ ਦੇ ਸਾਂਤੁਲਨ ਕਨੈ ਸੌਰ ਬਿਜਲੀ ਦਿਧੇ ਕੀਮਤੋਂ ਗੀ ਘਟਾਧਾ ਜਾਏ।

- (ਕ) ਅਸੇਂ ਜੀਵਾਸ਼ਮੀ ਇੰਧਨੋਂ ਤੁਧਰ ਅਪਨੀ ਨਿਰੰਭਰਤਾ ਕੀ ਘਟਾਨੀ ਪੈਨੀ ਐ ?
- (ਖ) ਸੌਰ ਊਰਾ ਗੀ ਇਸ਼ਤੇਮਾਲ ਕਰਨੇ ਦਾ ਕੇਹ ਲਾਹ ਐ ?
- (ਗ) ਸੌਰ ਊਰਾ ਦਾ ਇਸ਼ਤੇਮਾਲ ਅਜੇਂ ਤਗਰ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨੈਈ ਬਨਾਧਾ ਗੇਆ ?
- (ਘ) ਸੌਰ ਊਰਾ ਗੀ ਜਨ-ਸਥਾਰਣ ਦੀ ਪੌਹੱਚ ਚ ਪਯਾਨੇ ਲੇਈ ਕੇਹ-ਕੇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਰਦਾ ਐ ?
- (ਙ) ਸੌਰ ਸੈਕਟਰ ਕਿ'ਧਾਂ ਸਾਫੇ ਨੌਜ਼ਾਨੇਂ ਗੀ ਤਚਚ ਕਿਸਮਾ ਦੇ ਹੁਨਰੀ ਔਹਦੇ ਤਪਲਬਧ ਕਰਾਂਦਾ ਐ ?
- (ਚ) ਸੌਰ ਬਿਜਲੀ ਗੀ ਘੱਡ ਮੈਛਾਂ ਕਿ'ਧਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਈ ਸਕਦਾ ਐ।

3. ਛੇਠ ਦਿਤੇ ਦੇ ਗਦਾਂਸ਼ ਦਾ ਸਾਰ ਮੂਲ ਗਦਾਂਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਬਦ-ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤ੍ਰਿਧੇ ਹਿੱਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾ ਲਿਖੋ। ਸਿਰਲੇਖ ਦੇਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੈਈ ਐ। ਦਿੱਤੀ ਗੇਦੀ ਸ਼ਬਦ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਤਾਬਕ ਸਾਰ ਨੈਈ ਹੋਨੇ ਪਰ ਨਬਾਂਰ ਕਵੀ ਲੈਤੇ ਜਾਣਨ। ਸਾਰ ਬਕਖਰੇ ਦਿਤੇ ਦੇ ਸਾਰ-ਪਤਤਰੇ ਪਰ ਗੈ ਲਿਖੋ ਤੇ ਫਹੀ ਇਨੇ ਪਤਤਰੇ ਗੀ ਸ਼ੈਲ ਚਾਲਲੀ ਕਨੈ ਉਤਤਰ-ਪੁਸ਼ਤਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਤਥੀ ਕਰੀ ਦੇਓ।

60

ਜੇਕਰ ਕਲਾ ਨੇ ਹਰ ਵਿਧੇਸ਼ ਧੁਗੈ ਗੀ ਅਭਿਵਧਕਤ ਕਰਨਾ ਐ ਤਾਂ ਤੁਨ ਹੋਏ-ਬੀਤੇ ਧੁਗੈ ਦੇ ਹਦਦ-ਬ'ਨੇਂ ਗੀ ਤ੍ਰੋਡਨਾ ਹੋਗ ਤੇ 'ਪਰਾਨਿਧੇ ਕਲਪਨਾਏਂ ਦਿਧੇ ਸੀਮਾਏਂ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਢਾਂਚੇ ਗੀ ਫੱਡੀ ਸੁ'ਝੁਨਾ ਹੋਗੇ। ਜੀਵਨ ਇਕ ਨਿਰਾਂਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਐ। ਇਸਦੀ ਰੱਫਤਾਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਧਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੋਰ ਪਕੜੀ ਐ, ਜਿਸਲੈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮਤੇ ਤੇਜ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ

होदे न। नेह समें च समाजी जरूरत संस्कृति च उच्च रुक्षाने लई दबाड पांदी ऐ—परानियें जड़े री ढिल्ल पराने प्रारूप ते नमें संघर्ष मझाटै द्वंद गी जन्म दिंदी ऐ। परानी संस्कृति दे हामी, जेहडे परिवर्तन थमां डरदे न, ओह यथा-स्थिति बनाई रक्खने दी हताश कोशाशा च अपने आपै गी नैतिकता ते सभ्यता दे संरक्षक घोषात करी दिंदे न ते परिवर्तन दी आवा करदी नभी लैहरा गी टालदे न। जेल्लै के परिवर्तन दे समर्थक पराने मानकें ते नियमें दी अवज्ञा करदे न। समाजी परिवर्तन दी हर अवस्था इक सांस्कृतिक रूप दी मंग करदी ऐ जेहडी अपनी लोडें गी आपूं व्यक्त करदी ऐ, जियां के परानी, जिसी गुजरे युगे ने रचेआ हा, हून नभियें शक्तियें जां तकनीकें गी इस्तेमाल नेई करी सकदी ते अपनी विशेषस्तु च नमें आदर्शे गी प्रतिबिंवत नेई करी सकदी। इस संघर्ष च परानी संस्कृति दे समर्थक असांस्कृतिक इन्ने तगर जे ओहकडे बर्बरतापूर्ण तरीके बरतदे न, जिंदी कदें उ'नें आपूं नखेधी कीती ही। जिसलै कोई शक्ति प्रगतिशील नेई रौहदी तां ओह दमनकारी बनी जंदी ऐ। नमां समाज गै संस्कृति ते साईंस दी हर शाखा च कलाकार गी सबूरे विकास आस्तै मौके प्रदान करी सकदा ऐ।

अज्ज अव्यवस्थित समाज कारण जीवन दा संश्लेशन त्रुट्ठी चुके दा ऐ, जिस च गतिविधि दी हर शाख दूर्व शा बक्खरी होई गई दी ऐ। दार्शनिक साईंसदान कोला, कलाकार इंजीनियर कोला ते सब्भै इक महान धड़कदे अनखेड़मे जीवन दे महा जाल शा निकखड़ी गेदे न, जिस च हर कोई उस संपूर्ण दे संतुलन, सौदर्य ते रूपरेखा गी बल देने आहला म्हत्तवपूर्ण समर्थक कारक ऐ। उदाहरण दे तौरा पर हून मशीनीकृत मशीन बी रुढ़ ज्योमैट्री आहली रूपरेखाएं च, दोआस ब्हाऊ ते धुंए दे जड ते जोश रैहत जनक नेई मन्नी जंदी। उ'नेंगी आमतौरा पर खल्ल धलद्रिश्शा

ते उपर गासै जनेहाँ गै स्वीकार कीता जैदा ऐ, जि'यां ऐतिहासिक गाथाएं दी परानियें कत्थें च निपुण ते सजीव गतिमान ते नायकत्वपूर्ण वृत्त स्वीकार कीते जदे न। अज्ज मशीनां मनुकखी अंगे दा विस्तार बनी गेदियां न। ओह दरशांदियां न जे माहनू ने कुदरत दी शक्ति पर अपनी सत्ता बनाई लेई ऐ, एह तत्वें पर उसदी जित्ता दी गाथा ऐ। एह लड़ाई उन्नी गै परानी ऐ जिन्ना पराना माहनू ऐ। एह संघर्ष सौंदर्य, लय, संगीत ते रंगे कन्नै भरपूर ऐ।

जेकर माहनू ने अपनी कमजोरी च मशीना गी अपना स्वामी बनन दित्ता ऐ तां इस च मशीना दा कोई दोष नेई। एह माहनू दी अपनी सिरजना ऐ, जेहड़ी उस्सै द्वारा बनाई जानी ते नश्ट होनी ऐ। रेडियो माहनू दे फेफड़े दा गै विस्तार ऐ ते टैलीफोन कन्ने दा। हवाई ज्हाजै पर त्रिऊढ़ी चाढ़ना ते खड़-खड़ करदे देसी रेहड़े दे गीत गाना बी काव्य कन्नै न्यांड नेई ऐ। एह सिर्फ दकियानूसी साम्प्रदायिकता ऐ। हल बी कदे इक नोखा अविश्कार हा जि'यां अज्ज ट्रैकटर ऐ। नमें उपकरणे गी घड़ने दी माहनू दी अनसंभ प्रतिभा गी अनदिक्खा करनां समाजी परिवर्तने दे नियमे गी अनदिक्खा करना ऐ ते कुसै, बी सच्चे कलाकार गी एह बारा निं खंदा। मैक्सिको दे मन्ने-परमन्ने दे कलाकार रिवेरा डियागो दा मन्नना ऐ, “कलाकार जैदी कम्मै आंगर होर मता उत्पादन करदा ऐ, जि'यां इक बूहटा फुल्ल ते फल पैदा करदा ऐ ते हर ब’रै उंदे नश्ट होई जाने पर बरलाप नेई करदा, एह जानदे होई जे अगले मौसम च ओह फही फुल्लग ते फलग।” कला ने सिर्फ इ'यै अभिव्यक्त नेई करना होंदा ऐ जे केह है ? सगुआं ओह बी जे केह होग उ'न्नै नां गै सिर्फ लिग्गड़ औसतन अकाक्षाएंगी बल्के शिद्धतपूर्ण अकांक्षाएं गी बी ते नां गै सिर्फ हताश हारे गी बल्के रूपांतरणशील संभावनाएं गी बी अभिव्यक्त करना चाहिदा।

4. हेठ दित्ते दे गद्यांश दा डोगरी च अनुवाद करो :—

20

The world does not need extraordinarily talented people. It does not need highly skilled people either. It has plenty of super-intelligent people. We need ordinary people with extraordinary motivation. MK Gandhi was an ordinary man with amazing motivation to establish truth and justice. The Wright brothers were ordinary people with a dream of flying.

You can also achieve exceptional results if you are inspired with a higher ideal. Replacing ‘inspiration’ with ‘information’ has led to knowledge being viewed as drudgery rather than as pleasure. Education has degenerated to data being transmitted from teacher to the taught without igniting the minds of the young with a higher purpose.

How many of us wake up inspired, looking forward to a day of service ? Who among us finds exhilaration in contributing to society ? Life changes magically from boredom to excitement when you are inspired to serve. You redefine norms and achieve the impossible, paving the way to outstanding success. You find happiness at work, not in escaping from it. Most importantly, you envoke spiritually and attain Godhood.

Inspiration gives ordinary people the courage and hope to make life better for themselves and for the posterity. Find inspiration and life will transform into an exciting adventure of self-discovery.

5. हेठ दित्ते दे गद्यांश दा अंग्रेजी च अनुवाद करो :—

20

अज्ज विज्ञान दियें समाजी जिम्मेवारियें बारै बोलदे होई में उ'नें चीजें बारै बी बोलड, जेहड़ियां जोआन लोकें लेई ते निस्बतन

सौखियां होंदियां न पर बड़डें लेई समझने च औखियां। ऐसा इसलेई ऐ कीजे जोआन लोकें च कल्पनाशीलता दा गुण होंदा ऐ, आमतौरा पर समें कन्नै जिसदा हास होंदा जंदा ऐ। कल्पनाशीलता इक नेहा गुण ऐ, जेहडा विज्ञान दा अभिन्न अंग ऐ ते कुदरती तौरा पर जोआन लोक इस गुणै कन्नै सम्पन्न होंदे न। एह दुखै आहली गल्ल ऐ जे एह गुण बधदी बरेसा कन्नै लुप्त होई जंदा ऐ, जेल्लै के एह इक नेहा गुण ऐ जिसदी अज्जै दे समें च साढ़ी दुखी दुनिया गी खासी मात्तरा च लोड़ ऐ।

पिछली त्र'ऊं सदियें धमां विज्ञान दियें खोजें समाज उप्पर प्रभाव पाया ऐ, पर आमतौरा पर लोकें गी एह समझा नेई आया जे साढ़ी दुनिया कि'यां प्रभावत होई ऐ ते नां गै उ'नें इसदी परवाह कीती ऐ। न्यूटन दे समें च गै माहनू एह समझन लगी पेआ हा जे टैक्नालोजी, जेहडी विज्ञान दियें खोजें पर अधारत ऐ, दे राहें भौतिक सुख-साधन तें कई लाहं हासल कीते जाई सकदे न। फही लोकें गी एह एहसास बी होैन लगी पेआ जे चकित्सा दे खेतर च विज्ञान दी बरतून कन्नै ओह होर लम्मा जीन जीने जोग होई सकड़न।

लियोनार्दो द विंसी दे समें कोला 'लोकें इस गल्ला गी सराहेआ ऐ जे युद्धें च जित हासल करने लेई विज्ञान भौतिक सैहयोग देई सकदा ऐ। जि'यां-जि'यां ब'रे लंघदे गे, इक टैक्नालोजी सरबंधी भौतिकवाद विकसत होआ; नमें तकनीकी ज्ञान दी मंग बुलंद शा बुलंदतर होई, मते शा मते लोक विज्ञानक ते टैक्नालोजी दे विशेषज्ञ बने।

6. हेठ दिते दे सोआले दे उत्तर दिते गेदे निर्देशो मताबक देओ :—

- (i) इ'नें खोआनें दी व्याख्या करो :— 10
 (क) नां सौन हरे नां भाद्रो सुकके।

- (ख) ਤੇਲਿਧੇ ਦਾ ਢਗਗਾ ਗੋਆ ਪੋਆਰ, ਉਤਥੈ ਬੀ ਖਲ, ਬਡੇਮੇ ਤਧਾਰ।
- (ਗ) ਜਰੀ, ਘਰੀ ਕੁਤੈ ਨਿੰ ਜਂਦੀ।
- (ਘ) ਅਪਨਿਯਾਂ ਫਿਰਨ ਕੋਆਰਿਯਾਂ ਤੇ ਬਗਾਨਿਯਾਂ ਧਰ्म-ਧਿਯਾਂ।
- (ii) ਇਨ੍ਹੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਵਾਕਿਆਂ ਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ :— 10
- (ਕ) ਅਕਖੀਂ ਰਡਕਨਾ
 - (ਖ) ਅੰਬਰੈ ਗੀ ਹਾਂਬਨਾ
 - (ਗ) ਪੈਰੇਂ ਛੇਠਾ ਜਮੀਨ ਖਿਸਕਨਾ
 - (ਘ) ਤਾਰੇ ਗਿਨਨਾ।
- (iii) ਖ'ਲਲ ਦਿਤੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦੋਂ ਦੇ ਜੋਡੇਂ ਗੀ ਵਾਕਿਆਂ ਚ ਇਸ ਚਾਲਲੀ ਬਰਤੀ ਜੇ ਉਂਦੇ ਮਜ਼ਾਟੇ ਦਾ ਫਰਕ ਸ਼ਵਸ਼ਟ ਹੋਈ ਜਾਤ :— 10
- (ਕ) ਲਾ — ਲਾਂ
 - (ਖ) ਚੰਡ — ਝੱਡ
 - (ਗ) ਤਾਰ — ਧਾਰ
 - (ਘ) ਜੀ — ਜੀਡ।
- (iv) ਇਨ੍ਹੇ ਪ੍ਰਯੋਗੋਂ ਆਸਤੈ ਇਕ-ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬਰਤੀ ਕਰੋ :— 10
- (ਕ) ਜੇਹੜਾ ਗ੍ਰਾਂਡ ਦਾ ਰੈਹਨੇ ਆਹਲਾ ਹੋਏ।
 - (ਖ) ਜਿਸੀ ਗਿਨੇਆ ਨੇਈ ਜਾਈ ਸਕੈ।
 - (ਗ) ਮਹੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰੈਹਨੇ ਆਹਲਾ
 - (ਘ) ਦੁਏਂ ਦੀ ਭਲੀ-ਬੇਹਤਰੀ ਆਸਤੈ ਕਾਮਨਾ।